І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII Ч. 23. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1962 CENTS 12 CENTS No. 23. VOL. LXVIII.

УРЯД ПРОПОНУЄ ПОШИРИТИ ДОПОМОГУ ПОТРЕБУЮЧИМ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 1-го лютого вислав Конгресові проєкт добродійної програми на найближчий фінансовий рік, що починається 1-го липня 1962-го року. Ціллю уряду є „допомогти убогості, яка існує серед добробуту", а також за допомогою добродійної акції добитися того, щоб в найближчих роках число тих, що мусять користати з урядової допомоги, було якнайменше. Уряд пропонує опіку над дітьми, щоб матері могли працювати, і перевишкіл тих робітників, що не мають жадного фаху, щоб могли легше дістати працю. Федеральна допомога має відбуватись на тій засаді, що до признаної урядом суми на допомогу стейти повинні додавати відповідну свою суму. Стейти мали б заниматися призначуванням допомоги потребуючим, але це вони мусіли б робити згідно з федеральним законом. Фонди на добродійну програму є передбачені у Федеральному бюджеті на 1962 - 1963-ий рік.

Президент остерігає, що витрати на допомогу всім тим, що її потребують, не можуть бути надто малі. „Спочатку ця допомога коштуватиме більше грошей, але ці витрати привернуть людині її гідність, і на довшу мету вони виплатяться" — твердить Президент. З Білого Дому повідомляють, що добродійна програма уряду коштуватиме в найближчому фінансовому році $193 мільйони. Кеннеді звертається до Конґресу, щоб ухвалив такий законопроєкт, який дозволяв би допомагати 7 250 000 американців, які користають із федеральної допомоги чимсь більше, як тільки „допомоговим чеком". Президент заявив, що в допомозі потребуючим треба головну вагу класти на те, щоб запобігати нужді, і щоб допомогти людям стати на власні ноги, та тим способом зменшувати витрати на добродійну програму. Треба звертати увагу на те, щоб зберегти родину як суспільну одиницю, і мусимо допомагати тому, щоб можна було поборювати в потребуючих „їхню залежність, злочинність нелітніх, нищення родинного життя, незаконне народжування дітей, недуги та нездібність до праці". Президент виступив проти ньюбурзької добродійної програми (місто в нюйоркському стейті), хоч і не називав по імені цієї місцевости. Президент сказав про цю праграму таке: „Громади, які, незалежно від мотивів, ощаджують на допомогових фондах, безоглядно зменшуючи допомогу, мало допомогли людям. Але громади, які старалися йти шляхом відбудови моралі", — об'єднали родини та допомогли їм самим собі допомагати, і так зменшили список тих, що потребують допомоги. Головніші пункти урядової допомогомові програми такі: 1) Президент пропонує збільшити з 50% до 75% федеральну допомогу стейтам на витрати для опіки над старцями і дітьми. На цю ціль уряд мав би видати $40 мільйонів. 2) Зробити постійною теперішню тимчасову допомогу потребуючим дітям безробітних, та збільшити федеральну допомогу старим, сліпим і нездібним до праці. Витрати передбачені на $100 мільйонів річно; 3) Старатися недопускати до розбиття родин тим способом, що федеральну допомогу діставали б батьки дітей, а не тільки їхні матері. Досі мати могла діставати допомогу аж тоді, коли батько втік від неї і від дітей. 4) Зорганізувати опіку над дітьми, щоб мати могла вдень працювати. Третій пункт мав би коштувати $35 мільйонів, а четвертий — $5 мільйонів. 5) Федеральна допомога стейтам, щоб могли при публічних роботах давати працю безробітним та перевишколювати їх для нового фаху, коли вони втратили працю внаслідок механізації фабрики.

АМЕРИКАНСЬКІ І УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРИ — СИМВОЛ НАШИХ ДНІВ

Упродовж передостаннього тижня минулого місяця, зокрема в суботу, неділю і понеділок 20, 21 і 22-го січня, в багатьох американських стейтах і містах, в яких існують українські громади, відбувалися церемонії піднесення зоряного американського і синьо-жовтого українського національних прапорів на стейтових капітолях та міських ратушах для відзначення 44-річчя проголошення державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки, яку два роки пізніше брутальною аґресією і насильством знищила червона Московія. Відзначування цих роковин в наших громадах на загально-американському тлі супроводили молитви та виступи законодавців в Конґресі З'єдинених Держав. Досі понад 60 конгресменів і 12 сенаторів зголосили на цю тему свої завваги і вони були опубліковані в Конґресовому Протоколі (Рекорді). На цій фотознімці біля машту перед Сиві Гол в Перт Амбою, Ню Джерзі, видно характеристичну для багатьох громад сцену піднесення американського і українського прапорів у приявності представників української громади. На фото (зліва) стоять: Роман Станько, Степан Галата, міський комішенер Олівер Ковач, Вол. Ваверчак, о. Мих. Федорович, Мих. Фединишин, міський скарбник Петер Гадек та Степан Грабар.

ФРАНЦУЗЬКІ ТЕРОРИСТИ ПЕРЕРВАЛИ ЗВ'ЯЗОК МІЖ АЛЬЖИРОМ І ФРАНЦІЄЮ

Альжир. — Французько-альжирські екстремісти знищили бомбовим замахом централю радіокомунікації між Альжиром і корінною Францією. Сталось це о год. 8 веч. в минулий четвер 1 лютого і поглибило настрої напруження та гострої кризи, викликавши поновні здогади, що французькі екстремісти хочуть перевести державний переворот. Ситуація стала ще критичнішою тому, що майже в тому самому часі, внаслідку дивного збігу обставин, перервався й підводний кабель, що лучив Альжир і Францію почерез Середземне море. Приблизно 200 миль на південь від Марселю обсунулось морське дно у глибині 7.500 стіп, внаслідку чого заламався телефонічно - телеграфічний кабель. За причину вважають льокальний малий землетрус. Після перервання радіокомунікації та телефонічної і телеграфічної сполуки — єдиним зв'язком між Альжиром і континентальною Францією стали короткохвилеві військові радіоапарати. Направа середземноморського кабля забере найменше один тиждень, а великої шкоди, заподіяної вибухом сильної бомби в альжирській радіостації, також не можна буде швидко направити. Посилення активности французьких екстремістів-терористів примусило й уряд вжити радикальних засобів боротьби проти них. В Альжирі арештовано трьох військових дезертирів, які признались до виконання цілого ряду терористичних актів в рямцях Тайної Військової Організації. Задля захорони проти можливої спроби державного перевороту в Парижі розміщено в різних пунктах Парижу 32 важкі танки. Але Тайна Військова Організація не обмежується лише до бомбових атентатів. В місті Альжирі виконано в минулу середу майже одночасно напади на чотири банки і на двох післанців із грішми для виплати зарібків. Подібний наскок виконано в Орані на поштову контору. Разом пограбовано дол. 130.000. Французькі власті й самі жертви переконані, що винуватцями є члени Тайної Військової Організації, які за наказом згори добували грошей для своєї організації. Ці експропріяційні наскоки навели на думку, що Тайна Військова Організація має грошові труднощі. Всі ці наскоки були зорганізовані очевидячки військовиками, які взяли під увагу всі можливі чинники. Другим ділом тієї Тайної Військової Організації, яке здобуло широкий розголос і стало доказом щораз більших впливів та можливостей французького екстремістичного підпілля в Альжирі, було припинення за його наказом вечірніх летів з Альжиру і до Альжиру. Тайна Військова Організація примусила до цього летунські компанії, острілявши із скорострілів автобуси, що везли пасажирів на летовище. В одному випадку всім пасажирам сказано висісти на шляху та схоплено з-поміж них 27-річну французьку адвокатку, яка боронила мусульманських в'язнів перед французьким судом. З другого боку паризька поліція віднесла успіх, арештувавши альжирського француза Філіппа Кастіля, в помешканні якого знайдено 44 фунти вибухового матеріялу та пляни 48 дальших бомбових атентатів.

Департамент справедливости домагається доказів на те, що в уряді працюють комуністи

Вашингтон. — Асистент генерального прокуратора Волтер Іґлі повідомив, що він вислав був листа до засновника Товариства ім. Джана Бірча Роберта Велча і просив його подати докази на те, що в урядових аґенціях працюють комуністи. Велч промовляв 20 листопада в Остіні в Тексасі і там сказав, що в урядових аґенціях „працюють тисячі комуністів". Асистент Федерального прокуратора Іґлі писав Велчеві, що урядове слідство не виявило таких фактів, які підтримували б оскарження Велча, тому Велч повинен подати докладні дати про комуністів в урядових аґенціях. Секретар Товариства ім. Джана Бірча повідомив, що Велч не складатиме жадної заяви в цій справі.

Томпсон знову нараджувався з Громиком

Москва. — Американський амбасадор Лювеллин Томпсон перевів в минулий четвер 1-го лютого ц. р. свою третю „інформаційну" розмову з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком. Як за попередніх разів, так і тепер Томпсон і Громико відмовились виявити будь-що з своєї розмови. Томпсон заявив, що згідно з своїм звичаєм — він негайно поінформує про хід своєї розмови з Громиком англійського, французького й німецького амбасадорів та вишле докладний звіт до Вашингтону. Західні обсерватори у Москві вважають, що совєтська дипломатія зосередилась тепер на переконуванні західніх німців, що вони повинні безпосередньо „говорити" з Москвою та на переконуванні американців, що вони повинні справу Німеччини й Берліну залишити передусім до вирішення самими німцями й большевиками в їх безпосередніх переговорах. Франція є рішуче проти таких німецько - совєтських переговорів, а також керівна західньо - німецька Християнсько - демократична партія Конрада Аденауера висловилась „проти".

Департамент оборони не хоче виявити прізвищ осіб, які цензурували промови генералів

Вашингтон. — Представник департаменту оборони Вілліс Д. Лоренс, зізнаючи в окремій сенатській підкомісії готовости, заявив, що він не може виявити прізвищ тих урядовців, які цензурували промови генералів та викреслювали з них гострі протикомуністичні слова і фрази. Цю підкомісію очолює сенатор-демократ із Міссіссіпі Джан Стенніс, а переслухань в справі цензури домагався сенатор - демократ із Південної Каролайни Стром Тирмонд. Він не був вдоволений із цієї цензури в Пентаґоні тому, що досі невиявлені цензори викреслювали з промов або статтей військовиків такі слова й речення, які стверджували всім відомий факт про те, що комунізм є загрозою для цієї країни і для держав вільного світу. Лоренс заявив, що секретар оборони Роберт МекНамара не дозволив йому виявляти прізвища цивільних цензорів промов військовиків.

Західньо-німецька армія переймає більші обов'язки в НАТО

Бонн. — Західньо - німецька армія, яка із своїм зростом стає щораз поважнішим чинником в оборонній системі НАТО, перейняла новий відтинок на центральному фронті Европи, згідно з плянами, виготовленими в Головній кватирі НАТО під проводом генерала Лориса Норстеда. Зате звужено відтинок, обсаджений нечисленними британськими військами, призначивши їм головно оборону Гамбурґа проти можливої атаки збоку Совєтів. Англія, з фінансових і внутрішньо - політичних причин відмовилась прислати значно більші військові частини до Західньої Німеччини, де британські збройні сили є нижчі за обіцяних спершу 55.000 вояків. Так само відмовилась Англія зголосити до парляменту законопроєкт про введення обов'язкової служби, лякаючись спровокувати цим нову завзяту кампанію збоку не тільки пацифістів різних мастей але й опозиції Партії праці. Зате Британія буцім - то перегруповує свої морсько - суходільні й летунські сили на Сході, задля можливої оборони загрожених пунктів в Південній Азії та на Далекому Сході.

Сенат затвердив номінацію Дж. А. МекКона на директора Центральної Розвідчої Аґенції

Вашинґтон. — 31-го січня Сенат більшістю 71-го до 12-ох голосів затвердив номінацію Джана А. МекКона на директора Центральної Розвідчої Аґенції. Хоч велике число сенаторів було за затвердження цієї номінації, то цікавим при вирішуванні цієї справи було те, що проти номінації МекКона був сам голова Сенатської Комісії Закордонних Справ Дж. В. Фулбрайт, який противився цій номінації тому, що Президент не радився з Сенатською Комісією перед номінацією МекКона на таке високе і відповідальне становище, і тому, що він не знає, які погляди має МекКон на закордонні проблеми. Проти цієї номінації були і два республіканські сенатори — Марґарет Чейс Смит із стейту Мейн і Френсіс Кейс із Південної Дакоти.

Дж. Б. Пірсон найменований на сенатора зі стейту Кензас

Топіка, Кензас. — Губернатор Джан Андерсон 31-го січня найменував на становище сенатора, опорожнене внаслідок смерти сен. Андрю Шеппела, адв. Джеймса Б. Пірсона. І. Шеппел і Пірсон це республіканці. Пірсон буде сенатором до найближчих виборів. Давніше була поголоска, що губернатор Андерсон зрезиґнує зі свого становища, і тоді зможе бути наменований на сенатора. Але родина його, жінка і троє дітей не хотіли переноситися до Вашинґтону, і тому Андерсон плянує старатися при найближчих виборах про перевибір на становище губернатора.

Військо в Арґентині наполягає на димісію міністра закордонних справ

Буенос Айрес. — Опозиція арґентинського міністра закордонних справ Міґуеля Анґеля Каркано на конференції американських міністрів в Пунта дель Есте проти виключення Куби з Організації Американських Держав і проти будь-яких санкцій у відношенні до комуністичного режиму Куби — стала причиною політичної кризи в Арґентині. Три секретарі трьох родів зброї перевели тригодинну конференцію з президентом Артуро Фрондізі і названим його міністром. Вони наполягали, щоб Каркано подався до димісії та щоб ужито рішучих заходів проти комуністів, пероністів і „фріжерістів", маючи тут на увазі впливового арґентинського багатія Фріжерія, який є приятелем президента Фрондізі і пропаґує „лагідний" курс у відношенні до Куби Кастра. Міністер Каркано заявив, що він і вся арґентинська делеґація визнала в Пунта дель Есте комуністичну загрозу та що стримання від голосування над резолюцією про виключення Куби не перечить арґентинській солідарності з іншими американськими країнами та її „твердому рішенню" поборювати комунізм „вдома і за кордоном". Президентові Фрондізі вдалося — твердять газети — тимчасово втихомирити генералів і тим самим відвернути безпосередню небезпеку збройного перевороту.

Рокефеллер запропонував стейтовий бюджет в сумі $2.5 більйона

Олбані, Н. Й. — Нюйоркський губернатор предложив стейтовій леґіслятурі вже 4-ий бюджет, який передбачає витрати в сумі $2.591,000,000, а прибутки мали б бути на $135,000 більші від витрат. Цей великий, більший від попереднього року бюджет, запланований без збільшення податків, але в майбутньому фінансовому році, що починається 1-го квітня 1962, не є передбачений 10 відсотковий зворот, як це було попереднього року. Більші пункти в витратах такі: 1) $452.5 мільйона на допомогу місту Ню Йоркові, на $12 мільйонів більше, як в році 1961-1962; 2) на будову автострад та інші будівельні проєкти — $322 мільйони; 3) на допомогу всім іншим місцевостям в стейті крім місту Ню Йорку — $1,369,000,000; 4) на допомогу школам — $908 мільйонів.

В Італії приходить зворот на-ліво

Рим. — Конґрес керівної Християнсько - демократичної, прозахідньої консервативної партії прихилився невеличкою більшістю голосів до рекомендації свого голови, прем'єра Амінторе Фанфані, щоб переорганізувати уряд на базі включення до урядової коаліції ліво - соціялістичної партії Пієтра Ненні, яка до цього часу була у тісному союзі з комуністами і надалі втримує з ними близькі зв'язки, головно по містах і в робітничих спілках. Сам Фанфані, давній прихильник центро - лівого уряду, признав що спілка з лівими соціялістами є „ризиком", на яке проте треба, на його ж думку піти, щоб переконатись, чи ліві соціялісти готові „співпрацювати над демократичним розвитком Італії".

Молотов хворий у шпиталі

Москва. — Вячеслав Молотов, колишній прем'єр і міністер закордонних справ СССР, що був головним предметом атак на останньому комуністичному конґресі в Москві, як провідник „антипартійної ґрупи", лежить в московському шпиталі, лікуючись після легкої серцевої атаки, яку дістав 10 днів тому. Молотов матиме в наступному місяці 72 роки. Його щоденно відвідує його дружина. Всупереч первісній заяві речника уряду СССР, Молотов не вернеться більше на своє становище представника СССР в Міжнародній Атомовій Аґенції у Відні.

Велика жалобна громада супроваджатиме в останню дорогу Начального Пластуна

Бофало. — Уже в п'ятницю, 2-го лютого, почали приїжджати до цієї надніяґарської метрополії з усіх кінців Америки й Канади представники Організації Української Молоді „Пласт", як і представники багатьох центральних і місцевих громадських організацій, щоб взяти участь у похоронах Верховного Пластуна проф. Северина Левицького, який помер тут на 72-му році життя минулого вівтірка, 30-го січня. У похоронах, що відбудуться в суботу, 3-го лютого рано, візьмуть участь представники УККомітету, УНСоюзу, українських ветеранських організацій та зокрема представники Пласту, СУМА та інших молодечих організацій. Український Народний Союз репрезентуватимуть його головний предсідник Йосип Лисогір і головний секретар, сам пластовий сеньйор і діяч д-р Ярослав Падох. Головну Пластову Булаву репрезентуватиме д-р Осип Бойчук, а Головну Крайову Пластову Булаву пані Ольга Кузьмович. Заступлені на тій жалобній зустрічі Пластові організації з Канади та інших країн. Уже в четвер, 1-го лютого було відомо, що з самого тільки Ню Йорку виїжджає 5 автобусів пластової молоді, щоб взяти участь у похоронах свого довголітнього Начальника. Жалобною церемонією керуватиме проф. Ол. Бережницький, голова Пластової Станиці в Бофало.

Роберт Ф. Кеннеді виїхав в одномісячну закордонну подорож

Вашинґтон. — 1-го лютого генеральний прокуратор ЗДА, Президентів брат Роберт Ф. Кеннеді, виїхав в закордонну подорож, яка триватиме цілий місяць, і під час якої головний прокуратор відвідає Японію і Індонезію, де буде по одному тижневі, а крім того на короткий час відвідає Гонґ Конґ, Іран, Італію, Західню Німеччину, Голляндію, і, можливо, ще деякі інші країни. Це буде напів формальна візита, бо американські гості головну вагу класти муть на зустріч із молодими людьми. Генеральний прокуратор поїхав разом із дружиною Етелею. З ними ще виїхали такі особи: пані Донелд Вільсон — дружина заступника директора Інформаційної Агенції ЗДА, яка є приятелькою родини Кеннеді, асистент Роберта Кеннеді Джан Сейдженталер та 4 журналісти і фотографи. На основі дипломатичних звітів виходить, що країни, які будуть гостити американських гостей, прикладають велику вагу до цієї візити Роберта Ф. Кеннеді.

В АМЕРИЦІ

● **Сенатська Фінансова Комісія** більшістю 10-ох до 7-ох голосів відкинула внесок сенатора - демократа з Ню Мехіко Клінтона Андерсона, щоб почати переслухання над законопроєктом про медичну допомогу для старших осіб в рямках соціяльного забезпечення. Сенатор Андерсон є спонзором цього проєкту і він пропонував, щоб комісія ще перед 1-им квітня почала працю над законопроєктом без огляду на це, чи Палата Репрезентантів вже вирішила справу медичної допомоги старшим особам, чи ні.

● **Голова Виконного Комітету** Велі Нешенел Бенк із Арізони Карл А. Бімсон заявив на зборах в Ню Йорку, що в пізніших місяцях цього року будуть збільшені відсотки від позичок внаслідок того, що збільшиться попит на гроші.

● **Конґресмен Н. Е. Смит**, демократ із Айови, вніс законопроєкт, який забороняє федеральним урядовцям приймати на працю членів своєї родини. Цей закон не буде відноситися до тих осіб, що вже працюють у федеральних аґенціях. Цей закон має відноситися до всіх трьох частин уряду: виконної, закордонної і суддейської.

● **Колишній голова** Крайового Республіканського Комітету сенатор Трустон Б. Мортон із Кентаки, промовляючи на зборах 500 молодих демократів, заявив, що Республіканська партія не сміє бути партією, що заперечує все те, що роблять демократи, бо для успіху в політиці треба мати і позитивну програму, яку треба здійснювати в практичній діяльності.

У СВІТІ

● **Йорданський король Гусейн** підніс до ступня княжни але все це не королеви — свою дружину Муни аль Гусейн, англійку з міщанського роду Тоні Аврыль Гардінер, з нагоди народження першої дитини, здорового сина. Король Гусейн проголосив того свого сина наступником йорданського престолу, назвавши його іменем свого діда, Абдуллаха. Цим актом 26-річний король Йорданії буцім-то зламав давнє своє зобов'язання, що діти з того його подружжя не матимуть королівських наслідчих прав.

● **Індонезійська морська** фльота дістала наказ стріляти до голляндських кораблів, які появились би на індонезійських водах, але водночас вистерігатись від сутички з сильнішими за власні воєнно - морськими одиницями. Голляндія заборонила своїм кораблям переступати межі територіяльних вод Західньої Ґвінеї, за яку йде гострий її спір з Індонезією.

● **Молотов** не грає ніякої ролі в совєтському політичному житті — заявив зять Хрущова Алексей Аджубей, який в минулий вівторок був, з своєю дружиною Радою, зодягненою в елегантне футро, на другому сніданку у Білому Домі, з президентом Кеннеді. Те саме заявив пресовому секретареві Білого Дому П'єрові Салінґерові в Парижі пресовий шеф совєтського міністерства закордонних справ Міхаїл Харламов. Молотов, мовляв, є вже старою людиною, був — мабуть — хворий, на своє становище до Відня не вернеться і ніхто ним не цікавиться.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Акція проти Куби

Державний секретар Дін Раск на заключній конференції міністрів закордонних справ в Пунте дель Есте, минулої середи 31-го січня ц. р. висловив „глибоку персональну пошану і велике вдоволення з приводу почуття єдности, що сповнювало нас тут на цьому зібранні". Таку саму позитивну оцінку дав президент Кеннеді на своїй пресовій конференції у Вашингтоні того самого дня: „Хочу висловити своє вдоволення і — думаю — вдоволення всіх американців з приводу акції, що її прийняла Організація Американських Держав в Пунта дель Есте". І в той самий час президент Куби Освальдо Дортікос на двогодинній зустрічі з журналістами в Пунта дель Есте переконував їх, що та конференція була прогрою дипломатії З'єдинених Держав і доказом, що „соціялістична революція" Куби промощує собі шлях до перемоги в Латинській Америці.

Відомо, що після змагань кожна сторона твердить, що вона „виграла". Але завжди можна розмежувати елементи вигри й програ і залишити здоровому осудові вирішувати, по чийому боці перевага, дармащо нелегко розв'язувати справи, в яких чималу ролю грають психологічні й суспільно - політичні процеси, що перебувають в стадії ферментації. Безсумнівною перемогою З'єдинених Держав і всього вільного світу є маніфестаційно - одностайне засудження всіма 20-ма американськими державами комунізму, як системи „несумісної з міжамериканською системою". Безсумнівною перемогою американської дипломатії є одноголосна ухвала виключити Кубу з Міжамериканської Оборонної Ради і прийняте 19-ма голосами рішення — створити 5-членну Комісію, що має запропонувати конкретні заходи боротьби проти комуністичної роботи.

Зате контроверсійною справою є виявлена в Пунта дель Есте розбіжність поглядів, як поводитися супроти Куби, яких практичних заходів ужити супроти кубинського боляка. Бразилійський міністер закордонних справ, ствердивши, що Куба Кастра є членом комуністичного бльоку і тому активним членом у холодній війні по другому боці барикади, рекомендував „мирне суперництво ідей і принципів" в надії, що в такому суперництві переможе вільний світ. Представник Мехіко радив триматися строго легальних методів, що нібн не дають права виключати будь-кого з Організації Американських Держав. Аргентинський міністер в довгому меморіялі з'ясовував причини, чому його країна не може підтримати пропозиції про виключення Куби. Американські коментатори твердять, що шість латинських держав, які виявилися в Пунта дель Есте „м'якими" супроти Куби, керувались головно двома мотивами: 1) страхом перед сильним лівим табором у власних країнах і 2) перечуленим почуттям незалежности своєї політики, яка не сміє викликати враження, начебто вона піддається натискові ЗДА.

Найбільший успіх конференції у Пунта дель Есте полягає в тому, що вона надзвичайно заактуалізувала, унагляднила і спопуляризувала правду про загрозу, що її комуністична Куба становить для всього вільного американського континенту. Очевидно, недобре, коли ще нема згоди, як ту загрозу поборювати. Але коли та незгода є наслідком сильних комуністичних і поплентацьких впливів у деяких латинських країнах, то це ще більше підкреслює небезпеку. Проте, Дін Раск слушно звернув увагу на те, що на нарадах представників вільних країн ніколи не може бути тієї однодушности, яка характеризує комуністичні збіговища, де всі слухають диктату Москви. І тому розбіжність між американськими країнами не є грізнішою, як розбіжності між членами НАТО в прерізних тактичних справах. В Пунта дель Есте не розв'язано ще проблеми Куби. Але ту розв'язку започатковано. Втриматися режимові Фіделя Кастра буде надалі не легше, а трудніше. Створено податливіший психологічний і юридично-політичний ґрунт для спільної акції проти Куби Кастра. З'ясовано безкомпромісове становище ЗДА і поведено яскраву лінію між „твердими" і „м'якими". Це посилить боротьби в тих країнах і зобов'яже ще більше ЗДА до кампанії не тільки проти Куби, але й проти причин „м'якости" деяких союзників.

Сумнівні контакти

Глибоко розуміючи конечність закріплення миру і ведений найкращими інтенціями, Кеннеді, прийшовши на становище Президента ЗДА, докладає всіх зусиль, щоб привести до міжнародного відпруження з допомогою безпосередніх контактів між вирішними політичними чинниками ЗДА й СССР. Після прикрого досвіду із безпосередньою зустріччю з Хрущовим у Відні минулого року, що скінчилася, як відомо, ультиматумом Хрущова в справі Берліну, президент Кеннеді не залишає надії, що з московським диктатором та його соратниками поведеться осягнути якесь порозуміння. З цією метою президент Кеннеді, дорушивши, з одного боку, амбасадорові ЗДА у Москві Томпсонові ведення безпосередніх розмов в актуальних справах з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком, з другого боку дає апробату використовувати інші можливості, зокрема встановлювати й поширювати контакти у ділянці пресово-інформаційній. Так, у листопаді минулого року президент Кеннеді дав свою згоду на уділення інтерв'ю головному редакторові московських „Ізвєстій" і зятеві Хрущова Аджубеєві, сподіваючись мабуть, що таким способом можна буде донести погляди уряду і народу ЗДА безпосередньо до відома народів СССР. Сподівання ці, як відомо, не здійснилися, бо „Ізвєстія" надрукували інтерв'ю з президентом Кеннеді тільки в частині накладу і, реферуючи його в радіо і в інших газетах, совєтські пропаґандисти погляди Президента промовчували або перекрутили, супроводячи їх до того обрзливими коментарями і нападами.

Не зважаючи на ввесь цей прикрий досвід і не зneохочені даремністю спроб встановити контакти з Хрущовим чи з совєтською пресою, деякі чинники в Білому Домі, зокрема пресовий секретар Салінджер, започаткували, без ніякого сумніву за згодою Президента, ряд дальших заходів у тому ж напрямку. Наприкінці минулого тижня подано до відома, що президент Кеннеді запросив до Білого Дому на сніданок знову ж таки Аджубея із його дружиною, донькою Хрущова Радою, і після того повідомлення пресовий секретар Салінджер вилетів раптом до Парижу, де зустрівся — нібито випадково — з головою пресового відділу при уряді СССР Міхаїлом Харламовим та відбув з ним чотиригодинну розмову з ближче невизначених справах. Після цієї зустрічі з Харламовим, на якій останній переконував Салінджера, щоб американський уряд і американська опінія не надавали ніякого значення справі . . . Молотова, який, мовляв, уже є „викінченою людиною", Салінджер вернувся негайно до Вашинґтону, щоб взяти участь в сніданку з Аджубеєм і одержати від нього запрошення відвідати Москву. За апробатою президента Кеннеді, алі, як кажуть, всупереч інтенціям державного департаменту, Салінджер це запрошення прийняв і вже найближчим часом вибирається до Москви. Про свою згоду на цю поїздку президент Кеннеді сповістив американських журналістів на пресовій конференції в середу 31-го січня в присутності спеціяльно запрошеного Аджубея і його жінки Ради, ствердивши водночас із цим, що такого роду контакти можуть бути дуже корисними, хоч досі були цілком безуспішними, бо не принесли ніякого відпруження між ЗДА й СССР. Усіма цими несподіваними заходами Білий Дім поставив опінію ЗДА і всього світу перед рядом питань і оправданих сумнівів.

Звичайно не можна мати ніяких заперечень проти встановлювання пресових чи інформаційних контактів з тими чи іншими державами. Але, якщо йде про Совєти, то в цьому випадку не може бути й мови про якусь доцільність таких контактів. Досвід з уділеним Аджубеєві інтерв'ю показав, як спотворює і викривлює Москва всі щирі інтенції ЗДА та їх Президента. Відвідини Аджубея в Білому Домі відбулися після того, як він із своєю Радою роз'їздив по кастрівській Кубі, таврюючи „імперіялізм" ЗДА і наставляючи кубинців ще більше проти „янкі". Безсумнівним фіяском закінчаться і відвідини Салінджера в Москві, що їх Совєти обернуть знову ж таки на свою користь і на шкоду Америки.

Ярослав Курдидик

ЗА ЛАШТУНКАМИ ВОЄННИХ БЮДЖЕТІВ

Справа Конга, Гої, Домініканської республіки, врешті конференції в Пунте дель Есте так полонили увагу військових та політичних коментаторів, що немовби на другий плян пересунулася подія, якій варто присвятити особливу увагу. Бо ж повідомлення про те, що ЗДА піднесли свій оборонний бюджет на 20% а СССР — аж на 50%, це факти, за якими криється широка мережа потягнень, що про них тільки випадково й частинно довідується загал.

А це ж логічно, що коли ЗДА покликали під зброю сотні тисяч резервістів і американська воєнна індустрія розгортає чимраз інтенсивнішу працю, — в СССР напевно напруженість в цій ділянці не менша. І ось тепер виявляється, що проголошеного на цілий світ Хрущовим звільнення 1 250 000 вояків різних родів зброї, як доказ „совєтського миролюбства", не тільки не переведено в життя, але, навпаки, покликано до війська 2 мільйони резервістів „на всякий випадок".

Американські знавці ракетної зброї, зокрема проф. Вілліямс, твердять, що большевики так високо піднесли свій оборонний бюджет в першу чергу для того, щоб максимально прискорити експериментування над ракетою, подібною до типу американської „Мінутмен", яка має двократну перевагу над тими ракетами, що їх досі випродукували большевики.

Ракета „Мінутмен", що діє на „твердому пальному", завжди в ідеальному поготівлі. Американське - ракетобудівництво має вже далеко за собою проведення основних проб з цією ракетою і тепер приступило до її серійної продукції. До кінця 1965-го року ЗДА матимуть готових 800-1 200 таких ракет, а до кінця 1963-го року — не менше, як 400 штук.

Західня розвідка ствердила, що большевики допустилися кардинальної помилки, а саме — досі совєтське ракетобудівництво було наставлене переважно на продукцію ракет близького засягу. Міжконтинентальному типові ракет, зближеному до американського типу „Титан-2", приділилось недостатню увагу і зовсім нехтувано продукцію ракет із середнім засягом.

Як тепер виявляється, ракета типу „Мінутмен" є найпрецизнішою з усіх досі випробуваних. Її уважають за найкращу ядрову зброю, яка має виправити „неточність" ракет „Поляріс", призначених до стріляння з-під води. Більшість видатків в американському оборонному бюджеті піде головним чином на т. зв. „заховану й заморожену" в підземних сильосах відплатну зброю, і тому „Мінутмен" з його прецизністю у приціли і з твердим пальним найкраще підходить до такого „маґазинування".

За порадою секретаря оборони Роберта МекНамари, президент Кеннеді вирішив змінити в самій основі неписаний закон з часів урядування Айзенгавера, в якому виразно підкреслювалося, що ЗДА ніколи не застосують першими ядрової зброї. Тож нічого дивного немає, що внаслідок того неписаного закону ядрова сила ЗДА стояла майже на місці, а большевики тим часом „підтягали" свою ядрову силу і, спираючись на неї, створили в Европі напружену ситуацію не лише в Берліні, а й в загальному стратегічному аспекті.

Критикою „занедбання" у ракетобудівництві зайнялися такі поважні пресові коментатори, як Дж. Елсоп, Дж. Грін, В. Рожерс та ін. Вони твердять, що вина в цьому не тільки уряду колишнього президента Айзенгавера, бо також уряд Трумана не мав належного зрозуміння для ролі ракет. Критика признає, що „занедбання" в ракетобудівництві у значній мірі вже виправлено.

З голосів фахово військової преси виходить, що президент Кеннеді не хоче задовольнитися вдержанням ядрового балянсу, але плянує розбудувати американську нуклеарну зброю так, щоб вона заздалегідь перерішувала вислід війни, якщо її відважилася б спровокувати Москва. Недвозначний вияв американської рішучости пригасив берлінський вулькан, і немає найменшого сумніву, що Хрущов, який так любить погрожувати ракетами, перестав уживати цього засобу, як тільки збагнув, що ЗДА, коли б зайшла конечна потреба, готові вжити атомові бомби з усією їх нищівною силою, навіть у формі превентивного удару.

30,000 ГРЕЦЬКИХ ДІТЕЙ-ЗАКЛАДНИКІВ

Під кінець січня ц. р. на албансько - грецькому кордоні відбулася зворушлива сцена повороту 123 осіб грецької національности, яких свого часу вивезено з території Греції, як закладників. Це — дуже мала частина із числа закладників, взятих під кінець 1940-го року з північної Греції, яку найдовше й найбільш терористично тримали в своїх лабетах грецькі та міжнародні бригади комуністичних „визвольників". З нагоди цієї добровільної передачі заговорила світова та американська преса. На терен Альбанії вивезено було понад півтори тисячі грецьких закладників, здебільша дітей та молоді, і щойно тепер, по довгих стараннях грецького уряду, повернено 123 особи.

Комуністичні партизани із північних теренів Греції перед своєю втечею в сусідні комуністичні держави забрали в червоний ясир понад 80 000 населення. В тому числі, як офіційно стверджено в Атенах, було тридцять тисяч дітей та молоді. В такий спосіб комуністи, за наказом з Москви, намагалися шантажувати переможний монархістичний уряд Греції. Діставши в свої руки таке поважне число грецького населення, Москва долею - недолею цих нещасливців, названих „закладниками", пробувала вплинути на грецький уряд, в найкращому випадку „знеутралізувати" демократичну Грецію. Ця затія Кремлю не вдалася, і тому з наказу Сталіна розсипано всю цю масу „закладників" по різних сателітних країнах і по території азійської частини СССР, здебільша в околицях Ташкенту.

На підставі докладів грецьких консулярних станиць, на згаданих вище територіях розміщення цієї маси жертв невдалої комуністичної революції виглядає так: в СССР перебуває приблизно 11 500 „закладників", в Польщі — 10.000, в Мадярщині — 7 000, в Румунії — 6 500, в Чехо-Словаччині — 10 000, в Югославії — 18 000, в Болгарії — 7 500, у Східній Німеччині — 1-000 і в Альбанії — 1 500. Про долю сімох тисяч решти грецькі консулярні чинники й посьогодні не можуть дізнатися, мабуть, вони погинули в дорозі до країн свого невільничого поселення.

Всю цю масу грецькі комуністичні партизани вигнали силоміць, часто з лютими побоями, під жахливий плач матерів та свояків — до Альбанії і Болгарії, а потім, після невдалого дипломатичного шантажу Москви, розпорошено по комуністичних державах.

Негайно після закінчення громадянської війни грецький уряд за посередництвом Вашингтону, Лондону і Парижу вживав всіх можливих заходів, щоб повернути цю депортовану людність. І щойно під кінець січня ц. р. сталося „чудо". Цей „акт милосердя" був подиктований виключно політичними міркуваннями албанських комуністів, щоб таким чином дозолити своїм ідеологічним московським супротивникам. Треба сказати, що Москва та її сателіти кількакратно інформували грецький уряд, що погодяться звільнити деяке число закладників, але під такими умовами, що в Атенах не мали найменшої охоти розпочинати будь-яких з того приводу переговорів. Поставлено було домагання: повної амнестії для кількох тисяч комуністичних партизанів, засуджених за жорстокі акти, вчинені над цивільним населенням, далі — привернення леґального статусу компартії на терені Греції та інші поступки й привілеї для міжнародного комунізму.

В міжчасі виключно, стараннями Червоного Хреста репатрійовано 10 300 осіб, здебільша грецьких націоналістів - патріотів, яких в країнах комунізму не вдалося індоктринізувати. Отже, щоб позбутися цього „шкідливого" для комуністів елементу, повернено їх у Грецію. З-поміж цих щасливців були також старші віком особи, яких старалися визволити через згадану міжнародну установу їхні діти або своякн. Нормальним дипломатичним шляхом не звільнено нікого. І щойно цей „шляхетний жест" робить тепер Альбанія.

Усім поворотцям грецький уряд віддає їхню власність, доми, господарства, також помагає їм, по стількн роках розлуки з рідним краєм, наново заклиматизуватися в своїй батьківщині. Усього 2% поворотців виявляють комуністичні симпатії. Це здебільша ті, яких свого часу захопили партизани дуже маленькими.

Як повідомляють грецькі консулярні станиці з-поза залізної заслони, основна маса депортованої колись дітвори й молоді перейшла за ці роки дуже дбайливий комуністичний тренінґ. Ці молоді люди, тепер уже дорослі особи, з дипломами й знанням грецької та російської мови, підкуті в комуністичній теорії, з наказу своїх хлібодавців готові кожної хвилини репатріюватись. І це — найбільша заковика, а заразом велика національна трагедія для Греції та її уряду. Багато з цих червоних яничарів працюють тепер по сателітних країнах, в Африці та в країнах Південної Америки, як дипломатичні, господарські та культурні аґенти Москви. Ці жертви громадянської революції, тепер завзятущі прихильники комунізму, кожної хвилини готові покинути чужину, щоб повернутися в характері московських емісарів та політруків на рідну землю . . . Таких „поворотців" ніяк не бажає ані уряд Греції, ані її свободолюбний нарід.

Минулого року, як подають грецькі джерела, деяку частину цих людей перекинено в південні райони Болгарії, в найближче сусідство з грецькими кордонами. Це здебільша ті яничари, які не надавалися до „вищих комуністичних студій", і вони чекають слушної хвилини, щоб в характері партизан - терористів, зі зброєю в руках „визволяти" своїх однокровних братів — з грецького „капіталістичного" ярма. Частенько ці люди перекрадаються гористими територіями прикордоння для підривної комуністичної акції поміж своїми рідними.

Ось така, безприкладна в новітній історії Европи, доля-недоля десятків тисяч грецьких закладників.

С. Т.

Михайло Троцюк, Шикаґо, Іллиной

ФЕДЕРАЛЬНІ ПОДАТКОВІ ЗВІТИ

(Що треба мати на увазі при виготовленні так званого „Інком Текс Рітерн")

II

3. Що корисніше для платників податку — стандартне відтягнення (10% від річного доходу, але не більше як $1 000) чи подавати окремі витрати, що не підлягають оподаткуванню

Багато платників податку тратять певні користі, не взявши під увагу, що краще відтягати: 10% чи подавати окремі витрати. Для кращого вияснення подамо приклад, нав'язуючи до попереднього. Скажімо, що ваш дохід з праці за минулий рік дорівнював $4 160 і що чистий дохід з вашого будинку, який ви рентуєте іншим особам (про це мова буде в іншому місці), становив $1 500; також додаймо, що ви отримали відсотки від своїх ощадностей (дивіденду) за минулий рік в сумі $40. Разом ваш прихід становив $5 700. Одержавши суму $5 700, ви обчислюєте податок, взявши під увагу стандартне відтягнення 10%. Отже:

Прихід за 1961 рік	$5 700.00
10% від повищої суми	$ 570.00
Решта	$5 130.00

Від цієї суми відійміть $3 000 (п'ять осіб на утриманні, $600 на особу не підлягає оподаткуванню) і в такий спосіб отримаєте оподатковану суму, що дорівнює $2 130. На основі податкових обчислень в цьому випадку ваш податок дорівнюватиме $426 (2 130 x 20%). Для порівняння обчисліть окремі витрати. Якщо вони дорівнюватимуть сумі $900, то ви в такий спосіб заощадите $66. Іншими словами, замість $570 ви відтягнете суму $900 і тим самим зменшите оподатковану суму.

Нижче подаємо список окремих витрат, які згідно з податковим законом не підлягають оподаткуванню:

Датки на церкви (включаючи колекти);

Датки на розбудову шкіл;

Датки на різні харитативні організації, що існують на американському терені;

Датки на наукові інституції шпиталі і т. п., що є визнані американським федеральним урядом як не зарібкові установи;

Відсотки від морґеджів;

Відсотки від позик, банкових чи приватних;

Відсотки від купна рухомостей на сплати;

Податок від реальностей;

Стейтовий чи місцевий податок (від харчів, одягу, авт бензини і т. п.);

Видатки на ліки (понад 1% брутто заробітку);

Лікарські видатки, включаючи шпитальні премії (понад 3% від брутто зарібку).

Щодо видатків на ліки і лікарів, та, як такі, вони не відтягаються повністю. Наприклад, якщо ваш річний дохід становив $5 700, а на ліки ви витратили $77, то ви можете відтягнути тільки $20. Далі, якщо ваші лікарські видатки становили, наприклад, $300, то ви до цієї суми додасте $20 (ліки) і від $320 відтягаєте $171 (5 700 x 3%). Отже, ваші лікарські видатки виносять не $377, а $149 (320 x 171). Платники податку віком понад 65 років мають право відтягати лікарські видатки повністю, як також діти, що мають на утриманні батьків і якщо вік батьків перевищує 65 років.

Продовження окремих витрат:

Вкладки до робітничих юній;

Витрати на купно певного знаряддя для вашої праці (столярські, слюсарські і т. п., якщо працедавець вимагає, щоб ви мали власне знаряддя);

Оплати робітничим аґенціям за підшукання праці;

Оплати на вбрання чи уніформи до праці і чищення чи прання їх (включається також вбрання, яке ви носите до місця праці);

Оплати за виготовлення податкових звітів іншими особами;

Оплати за депозитові сейфи;

Оплати за шкільну науку (такі сплати можна відтягати тільки тоді, коли ви вивчали предмети, які є конечні для вашої праці).

Наприклад, якщо ви є електрик і, як такий, затруднені у даній фірмі, однак хочете поглибити своє знання у своєму фаху, беручи відповідні курси з електрики, тоді ви можете відтягнути шкільні оплати.

Шкоди, спричинені у різних випадках, якщо вони не покриті асекураційними установами;

Втрати, що ви понесли через влом, крадіж;

Втрати заподіяні бурею, повінню і т. п.

На основі цього списку платник податку може устійнити, що є корисніше для нього, відтягнути 10% від річного доходу (але не більше як — $1 000, це відноситься до подружжя, коли чоловік і жінка подають всі свої приходи разом) чи подавати окремі витрати. Податковий закон дає платникам податку можливість вибирати такий спосіб, котрий є кориснішний для них.

4. Важливість збереження всіх приходових і видаткових припог, на основі яких певні дані включається до податкових звітів.

Тут хочемо в першу чергу торкнутися оправданих сум, у податкових звітах з доходового будинку. Наприклад, ви є власником триповерхового, тримешканевого будинку, в якому мешкаєте самі, займаючи один поверх, а два рентуєте.

Податковий закон зобов'язує кожного власника доходового будинку, щоб він провадив евіденцію всіх доходів та витрат і щоб кожночасно — на домагання податкового уряду — міг представити всі документи - рахунки, зв'язані з будинком. Податковий уряд не бере під увагу жадної витрати, на яку платник податку не має відповідного рахунку. Тому власники доходових будинків повинні зберігати всі заплачені рахунки, бо без них, на випадок виклику до податкового уряду, платник податку не зможе оправдати тих сум, які подав у податковому звіті.

С. Риндик

ТРИ ПІСНІ ПРО НЕВІРНЕ КОХАННЯ

(3)

Його слова зберегли тільки визвук український, цілковито втративши звичайне значення. Його іменники перестали означати ті поняття, що означали досі; його прикметники символізують зовсім інші прикмети, а дієслова — інші дії. Щоб хтось не подумав, що я говорю на вітер, нехай прочитає собі ще раз і ще раз „Надію Берега".

Можливо теж, що поет розумів трохи ширше, ніж ми, ролю слова. Ми звикли до того, що кожне письмо повинно складатися з речень, а кожне речення — це вислів якоїсь думки, як воно стоїть у всіх граматиках: „реченням називаємо одягнену в слова думку". Але таке обмеження функції слова дехто вважає за нічим неоправдане насильство над ним і вживає слів так, щоб не виходило з них жадних речень. Розкріпачення і демократизація слова!

Як уже сказано, в цьому творі оспівано невірне кохання. До такого висновку прийшов наш літературний клюб. Його члени довго ламали собі голови, намагаючись збагнути, на що саме покладав свої надії п. Берег. Справа виглядала майже безнадійно. Та нарешті одному з наших товаришів удалося розгадати таємницю. У цьому помогла йому друга строфа пісні, спеціяльно рядки:

. . . . чи в тебе
ні ластівки думок не
примовкали
над поле, смолками нестерпне.

Попробуйте вдуматися в ці слова і ви легко прийдете до того самого висновку.

Але один із членів нашого товариства має про це іншу думку. Треба знати, що він, крім літератури, цікавиться ще летючими тарілками й друкує по українських часописах наукові статті про них. Він виступає рішуче проти вище зазначеної концепції і запевняє, що в „Надії Берега" оспівано не невірне кохання, а якраз нещасне кохання. Він каже, що герой трагедії п. Берег довго сподівався, що прийде момент, коли з морської піни, кинутої на нього океаном, вийде якась нова Афродита або щонайменше котрась із сирен, що чарували колись хитромудрого Уліса, коли він шмигляв по морю, мов циганус. Але замість цих чарівних істот, океан викинув . . . скойку! Про це недвозначно свідчать слова:

. . . .
та буря скойчена, покружить.

Мріяти про богиню краси чи про солодкозвучну сирену, а дістати скойку, — це справді глибока трагедія! Тож не диво, що дальші медитації поета насичені таким гнітючим песимізмом.

А врешті, ніхто з нас не міг би присягнути, що ця інтерпретація „Надії Берега" правдива й відповідає задумові поета. Бо ще зовсім невідомо, чи правдива поезія в'яжеться з будь-якими намірами і чи не є вона таким самим стихійним явищем, як буйний вітер, що в полі віє — без мети і без керми. Ось у чому ґудз справи. У нас закоренилася звичка приписувати поетичному слову фіналізм, або ідентифікувати поетів із пророками неба, або нарешті вимагати від них пильно держатися давно усталеної семантики мови. Слова, мовляв, мають означати тільки те, до чого ми звикли. Та горді і непокірні поетичні душі вчинили повстання і роблять усе навпаки. Не для житейської сусти, сказали вони, родяться поети, не для користей, не для битв, а для солодких звуків. Можливо, що Василь Барка має на меті тільки солодкі звуки, не дбаючи за їх сенс. Можливо, що всі його українські слова — самі гомоніми, але гомоніми, невідомі більше нікому і не подані в ніяких словниках. Тим то повища інтерпретація „Надії Берега" може зовсім неправильна.

Яко поет, Василь Барка — натура неспокійна, бунтівнича й многозмінна та многогранна. Теперішня стадія розвитку його творчости, на мою думку, далеко не остання. Барка ще покаже нам, на що він здібний. І будьмо оптимістами. Вірмо, що він таки повернеться до свого старого надхненника Дажбога, а його мова очиститься від темноязичности і стане справді поетичним, а може навіть і пророчим глаголом (в нашому розумінні!). В надії на це гукнемо йому: Віват! Крескат! Фльореат!

3. Содомська пісня

Нехай Гр. Кривда і Василь Барка не гніваються на мене, що я дозволяю собі мову про їх славні пісні закінчити згадкою про содомські речі. Не було іншої ради. На нашому книжкову ринку появилася збірка віршоподібних творів Емми Андієвської, а серед них знаходиться також пісня — не пісня про невірне кохання. Тільки кохання содомське. Яко поетеса, Емма Андієвська плекає культ Діоніса або якогось ще гіршого нечестивця.

Люди вже давно відцуралися, бодай формально, від цього божества і соромляться признаватися, якщо часом, через слабість людської натури, попадають у його брудні капища. Це знали і видавці збірки і сховалися за анонімами. На титульній сторінці надруковано: „В-во Нью-Йоркської Групи". Що це за група? Хто це? Нема найменшого натяку, ані сліду. На звороті титульної сторінки стоїть: „Видано заходами ініціятивного комітету". І так само не подано більш нічого. Та це ще не кінець казки. На останній сторінці обгортки ще раз подано видавництво, вже втретє: „Видавництво Слово, Нью-Йорк". Алеж „Слово" ніби відпекалося. Баламута досконала! Проте, хтось таки цю книжку видав і цей хтось боїться показатися і ховається за порожні знаки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Чоловічий хор „Сурма" з Шикаґо в Клівленді

В наслідок обміну думок наступив і обмін культурно-мистецького надбання в ділянці співу — тій питоменності українського народу.

Так обмінялись два мистецько - оформлені хори на терені Америки — хор „Дніпро" в Клівленді, який дав свій концерт 28 жовтня 1961 р. в Шикаго , хор „Сурма", який виступив гостинно в Клівленді в суботу, 9-го грудня 1961 р. в авдиторії школи „Лінкольн".

Такий почин товариських відносин є гідний наслідування. Він є рівночасно будуючим чинником, який в хорових ансамблях створює підйом й скріплює сили в дальшій праці над удосконаленням музичного оформлення пісні, а в українському суспільстві дає вираз ще більшого зацікавлення й любови до пісні та створює критичний чинник вартостей виконання пісень.

Настрій у виконанні програми концерту створила пані Р. Турянська своєю прекрасною рецитацією: „Ода до пісні" — Р. Купчинського, на тлі хору в народних строях. Мистецько виголошені слова, відразу впровадили слухачів у відповідний настрій.

Потвердженням цього були перші акорди пісні „Задзвенімо" — Воробкевича, які пролунали у бадьорім виконанні, — питоменнім цій пісні. У дальших піснях, як: „Зашуміла - ліщинонька" — Кошиця, „Могила" — К. Стеценка, „Ой ходив чумак" — Г. Верьовки, та „Бурлака" — К. Стеценка, — хор зумів віддати ніжність тону, велику гармонізацію, та маркантність переходу з „піяно" до „форте". Це велика заслуга дириґента п. Юрія Яримовича, який у дириґентурі виявив свою душу й уміння викресати все із пісні. Було б побажаним, щоб хор до такого стану, в якім знаходиться, придбав ще кілька добрих басових, а особливо тенорових голосів, для зміцнення його вартости.

Привітав гостей теплими словами п. інж. М. Тарасюк, з рамени клівлендського УЗО та вручено дириґентові гарний кошик квітів від хору „Дніпро".

В другій частині концерту — піснею „Вилітали орли" — К. Стеценка хор проявив досконалість свого опрацювання. А вже надзвичайно оригінально було відтворення літературно - музичного монтажу поеми Т. Шевченка „Гамалія" до музики М. Лисенка. Прослухавши зі замкненими очима переплітанку цього монтажу у виконанні мистецької рецитації пані Р. Турянської, та хору „Сурма", і промайнула в уяві мов жива картина історичної минувшини, так ґарно змальована Т. Шевченком, а так яскраво відтворена піснею й живим словом. За таку хвилину насолоди — вдяка хорові „Сурма„ та пані Р. Турянській.

Надзвичайно милою атракцією була третя частина, в якій хоровий ансамбль „Сурми" в смокінґових одягах показав дійсний артизм музичної техніки у відспіванні трьох оперових пісень: „Хор жовнярів" — з опери „Трубадур" — Дж. Верді, „Хор" — з опери „Ріґолетто" — Дж. Верді та „Хор ловців" — з опери „Фрайшуц" — К. М. Вебер'а. У виконанні цих пісень був вияв справжнього, мистецько - музичного опрацювання. Техніка досконалої ритміки у наголошуванні, динаміка у відповідних переходах мелодій, чітка й ніжна гармонійність голосів, та зіспіваність, — це дані, якими може чванитися хор „Сурма". Своєю наявною працею хор дає запоруку ще кращої майбутности.

Ревні та довгі оплески були виявом вдяки за насолоду під час мистецького вечора.

В реванж хор відспівав як наддаток, мелодійну й настроєву серенаду „Добраніч", та повторив чудово випрацьовану пісню „Хор ловців" з опери — К. М. Вебера.

Супровід фортепіяну до виконуваних хором пісень був добрий.

Шкода лише, що така велика клівлендська громада, в якій стільки любителів співу й музики, пропустила нагоду почути красу пісні й її спосіб виконання.

Маріян Дуб

З НАШИХ БУДНІВ

„ГРИЦЬ" ЧИ „ПАТЕТИЧНА"?

Коли я вичитав у „Свободі", що Т-во „Самопоміч" в Ню Йорку спонзорує виступ корифеїв нашого театру, О. Добровольської та Й. Гірняка, в пошану Шевченкового Сторіччя, мене огорнуло почуття гордости, що я рахуюся членом цього Товариства. До речі — не яким-будь членом, а двотисячним!

Еге ж! Вручаючи мені виказку „Самопомочі" з порядковим числом 2,000, пан інспектор Василишин сказав:

— Якби наша організація була багатіша, ми подарували б вам при цій оказії золотий годинник „з водотриском". А так задоволіться тим, що даємо вам звання „двотисячника".

— Окей, кажу, хай буде двотисячник. Ми свої люди, погодимось.

Бо ми з паном інспектором ніби рідня, рахувати: разом страждали в одному таборі, в Берхтесґадені, разом писали програми для таборового радіомовлення. Тим приємніше мені спостерігати, що й тут, на цій землі Вашинґтона, п. Василишин дорожить справами рідної культури, зокрема розщибається за український театр. На цю пекучу, ваговиту тему він ужарив недавно дві статті в журналі „Новий Світ".

Справа є дійсно ваговита й акутна, вона турбує не лише нас, українців, але й наші, так сказати, національні меншини. Ось недавно, на Деленсі стріт, стрічаю земляка з Бібрецького повіту, старшого вже віком добродія Цукермана, — якщо цікаві знати. Він подивився на мене сумними очима, помахав бородою та й каже:

— Ну-ну! Я вже знаю, до чого воно їде: отак помру в тій Америці, та й не побачу „Ой, не ходи Грицю"!

Велл... Питання театрального репертуару це, так би мовити, інша пара галошів. Звичайно, тут смаки будуть поділені: хто любить „Гриця", хто „Катерину"... Хто попа, хто попову дочку, — як казали в Старому Краю. Я, наприклад, голосував би за „Патетичну сонату", якщо прийшлося б вибирати якусь штучку на прем'єру. Та мені бачиться таке: якби наш театр постав на тривких, солідних фундаментах, якби був у нас театральний будинок, з порядною сценою та всім еквіпунком, — то вже там, коло „Патетичної", можна притулити і „Гриця", і „Катерину", та й переплести їх час до часу „Князівною на горошині" чи якоюсь „Козою-Дерезою", щоб і наші найменші мали часом ґудтайм.

Пан інспектор Василишин покладає великі надії на КУФУ — тобто на Конференцію Українських Фінансових Установ, що об'єднує наші Союзи, Банки і Щадниці. Це, мовляв, наша економічна потуга, яка володіє сьогодні 130-ма мільйонами долярів маєтку. Пан Василишин радить не маринувати цих мільйонів і хоч би якусь частину відсотків від них відпустити на таке висококультурне та громадське діло, як організація українського театру. Та й використати при цьому, поки ще пора, досвід, фахове уміння й обдарування таких діячів сцени, як О. Добровольська і Й. Гірняк та інші наші актори.

Га!.. Капне нам щось з отої „Куфи" чи не капне — Господь один знає... А покищо буде — пошануймо невсипущий труд і саможертвенну, творчу роботу достойної пари наших мистців — Олімпії Добровольської та Йосипа Гірняка і разом з ними віддаймо честь Генієві Українського Народу на закінчення цього Шевченківського Року.

Ікер

Короткі Вістки

● **У Лондоні** вибух в минулу неділю „дикий" страйк одної лінії підземки та одної підміської залізниці, внаслідку чого настав хаос в цілому лондонському русі. Такого затору авт на вулицях, як у понеділок, лондонська поліція давно вже не бачила. Найшвидше приходили на місце своєї праці ті, що йшли хоч би й кілька миль — пішки.

● **В Анґолі,** португальській колонії в Африці, притримано впродовж тижня американського пільота й 12 членів залоги та членів місії Об'єднаних Націй з Конґо, коли літак, що летів з Північної Родезії до столиці Конґа Леопольдвилю, змилив дорогу й приземлився в Анґолі. Після того, як ЗДА голосували в Об'єднаних Націях в минулому році проти Португалії в справі Анґолі, Португалія заборонила перелет американських літаків над Анґолею.

✝

З глибоким смутком повідомляю, що дня 25-го грудня 1961 року помер мій Найдорожчий

БРАТ

о. АНТІН ФЕДОРУК

парох села Чакваші, пов. Броди, по відбутті 6-літнього заслання в Сибірі, та після пережиття страшних злиднів і терпінь, по повороті на Рідну Землю.

Горем прибиті:

інж. ОЛЕКСАНДЕР ФЕДОРУК — брат
ОЛЕКСАНДРА — братова
СВЯТОСЛАВ — братанок
МАРІЙКА — братаниця

Замість квітів на могилу бл. п. ОЛЕНИ ЯЦИШИН складаємо — $5.00 на залишенців в Німеччині

ЯРОСЛАВА і ЯРОСЛАВ КРИШТАЛОВИЧІ
Клівленд, Огайо.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 1-го лютого 1962 р., помер нагло на 66-му році життя в Трентоні, Н. Дж., наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. інж. АДАМ МИЦИК

був. інспектор Ревізійного Союзу у Львові, старшина УГА, голова Т-ва „Самопоміч" в Трентоні, організатор Кредитової Кооперативи в Трентоні та член УНСоюзу.

ПАНАХИДА — в П'ЯТНИЦЮ, 2-го ЛЮТОГО 1962 р., в год. 7:00 веч., в пох. заведенні Hartman, при 539 Centre St., Trenton, N. J.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 3-го ЛЮТОГО 1962 року, в год. 9:00 рано, з пох. заведення до місцевої української кат. церкви св. Йосафата, при 1195 Deutz Avenue, а опісля на цвинтар.

Горем прибиті:

РОМАНА — дружина
ОКСАНА й ІВАН МИКИТИН — дочка і зять
РОМАН і ЛЮБА — син і невістка
ОРЕСТ — син
ВІРА, НАТАЛКА, РОСТИК, ТАРАС — внуки і родина

✝

ДІЛИМОСЬ СУМНОЮ ВІСТКОЮ З РІДНИМИ, ПРИЯТЕЛЯМИ ТА ЗНАЙОМИМИ, ЩО 31-го СІЧНЯ 1962 РОКУ УПОКОЇВСЯ В БОЗІ, НА 64-му РОЦІ ЖИТТЯ, ПО КОРОТКІЙ НЕДУЗІ, НАШ НЕЗАБУТНІЙ І НАЙДОРОЖЧИЙ

БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

ПАВЛО БЕМКО

родом із села Вівсе, повіт Підгайці, Західня Україна.

ПОХОРОН — відбудеться в СУБОТУ, 3-го ЛЮТОГО 1962 року, в год. 1:00 по полудні, з похоронного заведення Литвин — Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Горем прибиті:

Д-р БОРИС БЕМКО — син
ОЛЬГА — невістка
ПАВЛО, ПАТРІЦІЯ, ПАМЕЛА, КАРІН і ХРИСТИНА — внуки
СТЕФАН і ВОЛОДИМИР — брати

Число безробітних зменшилося в січні до 5.8 відсотка всіх робітних сил

Вашингтон. — Секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ, зізнаючи в Спільній Конґресовій Економічній Комісії, ствердив, що число безробітних в січні цього року виносило 4,663,000 і становило тільки 5.8 відсотка всіх робітничих сил країни вперше впродовж останніх 16 місяців. Число затруднених становило в січні 65,058,000, на 1,400,000 менше, як в грудні минулого року. Число безробітних збільшилося в порівнянні з груднем 1961 на 572,000, але звичайно в січні число безробітних більше зростає, бо немає робіт на вільному повітрі, — в полі і при будовах. І так в січні 1961 число безробітних зросло в порівнянні з груднем 1960-го року на 700,000. Ґолдберґ заявив, що число затруднених і число безробітних свідчать про те, що ЗДА є в стані зросту економіки.

● Монакійський князь Райніє III, володар найменшої у світі держави, якої територія охоплює пів квадратної милі, звільнив свого прем'єра і міністра фінансів француза Еміля Пелетіє, колишнього міністра внутрішніх справ у Франції. За договором з Францією, Франція ґарантує суверенність Монака і дає йому військову охорону, але Монако мусить мати за прем'єра французького політика, одного з тьох кандидатів, що їх пропонує монакійському монархові французький президент. Французька преса сердиться на Райніє за його жест непослуху.

Хрущову вдалося засіяти зерно незгоди серед західніх німців

Бонн. — Західні обсерватори в Західній Німеччині приходять до висновку, що совєтські облудні суґестії щодо безпосередніх совєтських переговорів задля „вічного порозуміння" мали частинний успіх, себто, що вони засіяли між західніми німцями зерно незгоди в справах дальшої західньо - німецької політики і тактики. Керівна Християнсько - німецька партія Конрада Аденауера відкинула ті совєтські суґестії, ствердивши, що Совєти вимагають від Західньої Німеччини, щоб вона визнала тривкий поділ Німеччини і мур ганьби в Берліні та говорила про приязнь з Москвою — без ніяких поступок з боку Москви в справах з'єдинення і т. п. Зате союзна з тією партією в урядовій коаліції партія Вільних демократів заявилась однаково устами свого міністра для справ втікачів Вольфґанґа Мішніка, як самого партійного лідера д-ра Еріха Менде, що треба вести „гнучкішу закордонну політику", що треба „використовувати всякі нагоди для порозуміння з Совєтським Союзом", що „треба зірвати з перестарілими історичними концепціями" та що просто — в справах Німеччини передусім самі німці повинні говорити з Москвою. Таким чином зарисовується принципова розбіжність між становищем уряду Аденауера, який вважає, що всякі безпосередні розмови з Москвою можуть тільки погіршити теперішню ситуацію та що тому ті розмови повинні вести західні альянти, які відповідальні за долю Німеччини, — і становищем Вільних демократів, які хотіли б, щоб Америка й інші західні держави боронили Німеччину, але водночас схиляються в сторону концепції невтральности за ціну з'єдинення Німеччини.